
520

Besluit van 19 december 2018, houdende regels ter uitvoering van Europese verordeningen betreffende de interne energiemarkt (Besluit uitvoering van Europese verordeningen betreffende de interne energiemarkt)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat van 21 augustus 2018, nr. WJZ / 18167795;

Gelet op Richtlijn nr. 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG (Pb EU 2009, L 211), Verordening nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003 (Pb EU 2009, L 211), Richtlijn nr. 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG (Pb EU 2009, L 211) en Verordening nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005 (Pb EU 2009, L 211) en de artikelen 39 van de Elektriciteitswet 1998 en 35a van de Gaswet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 26 oktober, nr. W18.18.0221/IV);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat van 17 december 2018, nr. WJZ / 18282731;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

richtlijn nr. 2009/72: Richtlijn nr. 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG (Pb EU 2009, L 211);

richtlijn nr. 2009/73: Richtlijn nr. 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG (Pb EU 2009, L 211);

verordening 2015/1222: Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoeiwijzing en congestiebeheer (Pb EU 2015, L 197);

benoemde elektriciteitsmarktbeheerder: een elektriciteitsmarktbeheerder als bedoeld in artikel 2, drieëntwintigste lid, van verordening 2015/1222.

Artikel 2

1. Voordat een netbeheerder, interconnector-beheerder of benoemde elektriciteitsmarktbeheerder de op grond van artikel 37, zesde lid, van richtlijn nr. 2009/72 of de bij of krachtens verordening 714/2009 ontwikkelde voorwaarden of methoden hanteert, legt hij deze voorwaarden of methoden ter goedkeuring voor aan de Autoriteit Consument en Markt.

2. De Autoriteit Consument en Markt beslist over de goedkeuring van de voorwaarden of methoden, bedoeld in het eerste lid, tenzij de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 5, zesde lid, van de Elektricitwet 1998 beslist over de goedkeuring of op grond van artikel 36 van de Elektricitwet 1998 beslist over de vaststelling daarvan.

3. Indien een voorstel voor voorwaarden of methoden, bedoeld in het eerste lid, naar het oordeel van de Autoriteit Consument en Markt in strijd is met het bepaalde bij of krachtens verordening 714/2009, richtlijn nr. 2009/72 of de Elektricitwet 1998, draagt de Autoriteit Consument en Markt de netbeheerder, interconnector-beheerder of benoemde elektriciteitsmarktbeheerder op het voorstel onverwijld zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven.

Artikel 3

De Autoriteit Consument en Markt stelt de voorwaarden of methoden, niet zijnde voorwaarden of methoden, bedoeld in artikel 2, van een netbeheerder, interconnector-beheerder of benoemde elektriciteitsmarktbeheerder, ter uitvoering van het bepaalde bij of krachtens verordening 714/2009 vast, tenzij de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 32, tweede lid, van de Elektricitwet 1998 de tariefstructuren en voorwaarden, bedoeld in artikel 36 van de Elektricitwet 1998 wijzigt.

Artikel 4

1. Voordat een netbeheerder of interconnector-beheerder de op grond van artikel 41, zesde lid, van richtlijn nr. 2009/73 of de bij of krachtens verordening 715/2009 ontwikkelde voorwaarden of methoden hanteert, legt hij deze voorwaarden of methoden ter goedkeuring voor aan de Autoriteit Consument en Markt.

2. De Autoriteit Consument en Markt beslist over de goedkeuring van de voorwaarden of methoden, bedoeld in het eerste lid, tenzij de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 1a, zesde lid, van de Gaswet beslist over de goedkeuring of op grond van artikel 12f van de Gaswet beslist over de vaststelling daarvan.

3. Indien een voorstel voor voorwaarden of methoden, bedoeld in het eerste lid, naar het oordeel van de Autoriteit Consument en Markt in strijd is met het bepaalde bij of krachtens verordening 715/2009, richtlijn nr. 2009/73 of de Gaswet, draagt de Autoriteit Consument en Markt de netbeheerder of interconnector-beheerder op het voorstel onverwijld zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven.

Artikel 5

De Autoriteit Consument en Markt stelt de voorwaarden of methoden, niet zijnde voorwaarden of methoden, bedoeld in artikel 4, van een netbeheerder of een interconnector-beheerder, ter uitvoering van het bepaalde bij of krachtens verordening 715/2009 vast, tenzij de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet de tariefstructuren en voorwaarden, bedoeld in artikel 12f van de Gaswet wijzigt.

Artikel 6

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het is geplaatst.

Artikel 7

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit uitvoering van Europese verordeningen betreffende de interne energiemarkt.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State wordt met de daarbij behorende stukken openbaar gemaakt door publicatie in de Staatscourant.

Wassenaar, 19 december 2018

Willem-Alexander

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes

Uitgegeven de *achtentwintigste* december 2018

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen

1. Inleiding

Met de wet tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (wet voortgang energietransitie (Staatsblad 2018, nr. 109)) is in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet per 1 juli 2018 bepaald dat over bevoegdheden voor de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) die uit Europese regelgeving voortvloeien, bij of krachtens algemene maatregelen van bestuur (hierna: amvb) regels kunnen worden gesteld. Het gaat hier om uitvoering van EU-verordeningen en EU-besluiten, in de gevallen dat de huidige wettelijke bepalingen hier in onvoldoende mate in voorzien. De regels hebben betrekking op het vaststellen van een bevoegd gezag om besluiten te nemen, procedurele bepalingen en het toedelen van taken, waarvoor de betreffende EU-verordeningen en EU-besluiten naar een nationale instantie verwijzen. Dit laat onverlet de besluiten, procedures en taken die bij wet aan de regulerende instantie, de ACM, zijn toegewezen. Met onderhavig besluit wordt uitvoering gegeven aan de artikelen 39 van de Elektriciteitswet 1998 en 35a van de Gaswet.

2. Aanleiding en doel

De Europese Commissie heeft de afgelopen jaren op basis van Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten diverse uitvoeringsverordeningen (netcodes en richtsnoeren) vastgesteld op het terrein van de elektriciteitsmarkt en gasmarkt. In deze uitvoeringsverordeningen zijn diverse bevoegdheden en taken voor de regulerende instanties opgenomen.¹ In Nederland gelden die taken en bevoegdheden voor de ACM die als regulerende instantie is aangewezen. Het gaat hier onder meer om de taak om (gezamenlijk ontwikkelde) voorstellen van de Europese (landelijke) netbeheerders en interconnectorbeheerders goed te keuren die zien op bepaalde voorwaarden of methoden die zij hanteren. In Verordening 2015/1222 gaat het daarnaast specifiek ook om het goedkeuren door de ACM van voorstellen van de benoemde elektriciteitsmarktbeheerders (in de verordening afgekort tot

¹ Tot op heden vastgestelde verordeningen: Verordening 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer (Pb EU 2015 L 197); Verordening 2016/631 van de Commissie van 14 april 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net (Pb EU 2016 L 112); Verordening 2016/1388 van de Commissie van 17 augustus 2016 tot vaststelling van een netcode voor aansluiting van verbruikers (Pb EU 2016 L 223); Verordening 2016/1447 van de Commissie van 26 augustus 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting op het net van hoogspanningsgelijkstroomsystemen en op gelijkstroom aangesloten power park modules (Pb EU 2016 L 241); Verordening 2016/1719 van de Commissie van 26 september 2016 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing op de langere termijn (Pb EU 2016 L 259); Verordening 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (Pb EU 2017 L 220); Verordening 2017/2195 van de Commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancerings (Pb EU 2017 L 312); Verordening 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet (Pb EU 2017 L 312); Verordening 2017/460 van de Commissie van 16 maart 2017 tot vaststelling van een netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas (Pb EU 2017 L 72).

NEMO; Nominated Electricity Market Operator).² Ook gaat het in verband met diverse uitvoeringsverordeningen om het verstrekken van een opdracht aan een netbeheerder of een NEMO tot wijziging van een bij de ACM ingediend voorstel voor voorwaarden of methoden.

De uitvoeringsverordeningen hebben rechtstreekse werking. Normaal gesproken zou de bevoegdheid van de ACM om voorwaarden of methoden die netbeheerders, interconnector-beheerders of NEMO's op grond van de uitvoeringsverordeningen indienen goed te keuren niet in de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet opgenomen hoeven te worden. In diverse uitvoeringsverordeningen wordt voor wat betreft de besluitvormingsprocedure echter verwezen naar artikel 37 van de derde elektriciteitsrichtlijn (richtlijn 2009/72) en artikel 41 van de derde gasrichtlijn (richtlijn 2009/73). Deze artikelen schrijven voor dat nationale wetgeving de mogelijkheid moet bieden voor een regulerende instantie om voorwaarden of methoden vast te stellen of goed te keuren. Betreffende artikelen zijn reeds geïmplementeerd in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet, en zien op vaststellingsbevoegdheden via het nationale codeproces (te weten respectievelijk artikel 36 en 12f). Dit proces is niet specifiek ingericht op het goedkeuren van voorwaarden of methoden zoals bepaald in de uitvoeringsverordeningen. Immers, de door de Europese netbeheerders gezamenlijk ontwikkelde voorstellen zouden dan als integrale tekst in een nationale code moeten worden geplaatst. Dit doet bovendien geen recht aan de systematische opbouw van de nationale codes en daarnaast sluit het codewijzigingsproces niet goed aan bij het proces zoals beschreven in de uitvoeringsverordeningen. Binnen het nationale codewijzigingsproces is het voorts niet mogelijk om voorstellen van de NEMO's goed te keuren. Enkel voor congestiebeheerprocedures bevatten de Elektriciteitswet 1998 en Gaswet momenteel een aparte goedkeuringsbevoegdheid in artikel 5, zesde lid respectievelijk artikel 1a, zesde lid. Artikel 5, zesde lid, van de Elektriciteitswet 1998 kan ook niet worden gebruikt voor goedkeuring van voorstellen van NEMO's. Gezien het voorgaande, is het noodzakelijk een expliciete goedkeuringsbevoegdheid aan de ACM toe te kennen.

Vanwege de verwijzing naar voornoemde artikelen van de richtlijnen is aan het slot van deze toelichting in de implementatietabel aangegeven dat dit besluit tevens ziet op implementatie van deze artikelen.

Daarnaast is het noodzakelijk om een vaststellingsbevoegdheid voor de ACM toe te kennen voor die gevallen waar besluitvorming door de ACM op basis van een nationale bevoegdheidsgrondslag is voorgeschreven, en waarvoor geen voorafgaand voorstel voor voorwaarden en methoden door netbeheerders is vereist. Ook voor deze situatie biedt het nationale codeproces geen passende grondslag. Ter toelichting hierover kan het volgende worden opgemerkt. Waar de uitvoeringsverordeningen gebaseerd op Verordening (EG) 714/2009 een dergelijk besluit (nog) niet vereisen, geldt dit wel voor een uitvoeringsverordening gebaseerd op Verordening (EG) 715/2009, namelijk de uitvoeringsverordening betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas (hierna ook: NC TAR (Pb EU 2017 L 72)). De uitvoeringsverordening beschrijft een manier waarop op basis van de inkomsten van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de tarieven voor het landelijk transport van gas kunnen worden berekend. De ACM dient ter uitvoering hiervan te besluiten over onder andere een referentieprijsmethodologie, bepaalde kortingen, de multipliers en de seizoensfactoren. Deze procedure moet tenminste om de vijf jaar worden herhaald. Ook bevat de verordening een aantal verplichtingen ten aanzien van de transparantie over de totstand-

² In Nederland zijn Epex Spot en Nord Pool door de ACM aangewezen als elektriciteitsmarktbeheerders.

koming van de tarieven en consultatie van bepaalde parameters. Zo moet de ACM jaarlijks informatie over de achtergrond van tarieven publiceren. Daarnaast moet jaarlijks een consultatie door de ACM plaatsvinden van de markt en ook regulerende instanties van buurlanden, met betrekking tot kortingen, multipliers en seizoensfactoren.

Omdat het nationale codewijzigingsproces zijn eigen consultatieproces en beoordelingskader kent, betekent dit onder meer dat niet alleen het consultatieproces en beoordelingskader van NC TAR in acht moet worden genomen, maar ook een consultatieproces en beoordelingskader voor het nationale codewijzigingsproces. ACM is namelijk op basis van NC TAR onder meer gehouden een besluit te nemen dat is geraadpleegd conform de procedures uit NC TAR (waaronder consultatie), en binnen 5 maanden na de consultatie een nationaal besluit te nemen dat is gebaseerd op artikel 41, zesde lid, van richtlijn 2009/73. Dit laatste omdat artikel 27, vierde lid, van NC TAR, verwijst naar artikel 41, zesde lid van voornoemde richtlijn. Nu dit laatste artikel is geïmplementeerd in artikel 12 van de Gaswet, is ACM momenteel gehouden bij het vaststellen van haar besluit de codewijzigingsprocedure van artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet te volgen, waarbij het initiatief voor een codewijziging bij de ACM ligt. Het uitgangspunt van de in de Gaswet opgenomen codewijzigingsprocedures is dat besloten wordt op grond van een ingediend voorstel van (landelijk) netbeheerders en dat overleg plaats vindt met de representatieve organisaties. Niet alleen ontbreekt een ingediend voorstel, het overleg met genoemde partijen kan slechts van beperkte waarde zijn omdat eventuele wijzigingen niet mogen leiden tot strijdigheden met NC TAR. Daar komt bij dat de inhoud en scope van het besluit zoals NC TAR dat voorschrijft, niet past binnen de kaders van de inhoud en scope van de nationale codes. Indien voor elk toekomstig door ACM te nemen besluit dat is voorgeschreven door NC TAR (of andere uitvoeringsverordeningen) de codewijzigingsprocedure uit artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet zou moeten worden gevolgd (of artikel 31, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998), doet dit geen recht aan het doel en inrichting van zowel het NC TAR proces alsmede het nationale codeproces.

Een zelfstandige bevoegdheid om voorwaarden of methoden vast te stellen, die in dit besluit is opgenomen, biedt voor de betreffende besluitvorming dan ook een passender grondslag dan het nationale codewijzigingsproces. Er kan niet worden uitgesloten dat dezelfde problematiek in de toekomst ook kan spelen bij nieuwe Europese uitvoeringsverordeningen. Ook voor deze eventuele toekomstige Europese verordeningen biedt dit besluit een bevoegdheidsgrondslag voor de beschreven situaties.

3. Methodiek

3.1 Vaststellingsbevoegdheid of goedkeuringsbevoegdheid voor voorstellen voor voorwaarden en methoden

In dit besluit wordt onder meer voorgesteld om de ACM de bevoegdheid te verlenen om (de door de netbeheerders, interconnector-beheerders en NEMO's ingediende) voorstellen zelfstandig goed te keuren en om wijzigingsopdrachten te kunnen geven. Het gaat bij het laatste om een opdracht tot wijziging van een ingediend voorstel op basis van de uitvoeringsverordeningen.

Hierbij wordt er voor gekozen om in de wet de keuze aan de ACM te laten of zij deze voorwaarden en methoden goedkeurt of dat de besluitvorming geschiedt via het nationale codewijzigingsproces. Uiteindelijk is het aan de ACM om van geval tot geval te bepalen welke route zal worden

gevolgd. Waar nodig zal hierbij in overleg worden getreden met de landelijk netbeheerders, interconnector-beheerders en de gezamenlijke netbeheerders. Voorstellen van de door de ACM aangewezen elektriciteitsmarktbeheerders zullen in ieder geval altijd rechtstreeks door de ACM worden goedgekeurd. Zoals volgt uit het voorgaande is in geval van gezamenlijk ontwikkelde voorstellen van de Europese (landelijke) netbeheerders en interconnector-beheerders de route van een goedkeuring van de voorstellen ook de te volgen weg.

Elektriciteit: uitwerking in de praktijk

In het kader van vier van de acht tot nu toe vastgestelde uitvoeringsverordeningen op het terrein van de elektriciteitsmarkt moeten de landelijke netbeheerders van de Europese Unie of regio's daarvan gezamenlijk voorstellen ontwikkelen voor voorwaarden of methoden en deze ter goedkeuring voorleggen aan hun regulerende instanties.³ Zoals hiervoor aangegeven is het nationale codewijzigingsproces niet specifiek ingericht voor het goedkeuren van dergelijke voorstellen voor voorwaarden of methoden zoals bepaald in de uitvoeringsverordeningen. Het opnemen van de integrale tekst van het voorstel in een nationale code doet geen recht aan de systematische opbouw van de nationale codes en het codewijzigingsproces sluit niet goed aan bij het proces zoals beschreven in de uitvoeringsverordeningen. Het ligt daarom voor de hand en het is passender om goedkeuring niet via het nationale codewijzigingsproces te laten verlopen maar op basis van een (zelfstandige) goedkeuringsbevoegdheid van de ACM.

In twee van deze vier tot nu toe vastgestelde uitvoeringsverordeningen bevinden zich naast de verplichting om gezamenlijk voorstellen te ontwikkelen ook een aantal verplichtingen om individueel ontwikkelde voorstellen (dus afkomstig van één (landelijk) netbeheerder, veelal gericht op marktpartijen) te ontwikkelen waarvoor geldt dat het voor de hand ligt hierbij het nationale codewijzigingsproces te doorlopen. Hetzelfde geldt voor alle voorstellen in verband met de overige vier tot nu toe vastgestelde uitvoeringsverordeningen.⁴ Het gaat hierbij namelijk om voorstellen voor onderwerpen die zich ook qua inhoud lenen voor opname in een nationale code.⁵ Denk hierbij aan eisen voor algemene toepassing voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net, of de reikwijdte van gegevensuitwisseling tussen netbeheerders onderling en tussen netgebruikers en netbeheerders, dan wel een voorstel voor voorwaarden voor aanbieders van balanceringsdiensten en balanceringsverantwoordelijken. Het codewijzigingsproces is immers geschikt om in een goede verstandhouding met marktpartijen onderling tot gedragen regels te komen.

³ Dit zijn (i) Verordening 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer, (ii) Verordening 2016/1719 van de Commissie van 26 september 2016 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing op de langere termijn, (iii) Verordening 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen en (iv) Verordening 2017/2195 van de Commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancing.

⁴ Dit zijn (i) Verordening 2016/631 van de Commissie van 14 april 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net, (ii) Verordening 2016/1388 van de Commissie van 17 augustus 2016 tot vaststelling van een netcode voor aansluiting van verbruikers, (iii) Verordening 2016/1447 van de Commissie van 26 augustus 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting op het net van hoogspanningsgelijkstroomsystemen en op gelijkstroom aangesloten power park modules en (iv) Verordening 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet.

⁵ Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de voorstellen in het kader van de artikelen 40, vijfde lid, en 119 van Verordening 2017/1485 en artikel 18 van Verordening 2017/2195.

In de tot op heden vastgestelde uitvoeringsverordeningen gebaseerd op Verordening (EG) 715/2009 zijn voor de ACM geen goedkeuringsbevoegdheden of vaststellingsbevoegdheden van voorstellen voor door netbeheerders of interconnector-beheerders ingediende voorwaarden of methoden voorgeschreven (in NC TAR gaat het om vaststellingsbevoegdheden voor de ACM voor die gevallen waar besluitvorming door de ACM op basis van een nationale bevoegdheidsgrondslag is voorgeschreven, en waarvoor geen voorafgaand voorstel voor voorwaarden en methoden door netbeheerders is vereist). Mochten er in de toekomst wel uitvoeringsverordeningen op het terrein van gas worden vastgesteld die genoemde bevoegdheden voorschrijven, biedt dit besluit daarvoor een passende grondslag.

3.2 Zelfstandige vaststellingsbevoegdheid tot besluitvorming

Waar de uitvoeringsverordeningen een besluit door de regulerende instantie voorschrijven zonder dat daaraan voorafgaand voorstellen door netbeheerders of interconnector-beheerders voor moeten worden ingediend, bevat het besluit de passende nationaalrechtelijke bevoegdheidsgrondslag. Wel is ervoor gekozen om de mogelijkheid van het volgen van de codewijzigingsprocedure uit artikel 32, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet open te laten, om deze bevoegdheden niet te doorkruisen. Het is aan de ACM om te kiezen welke procedure zij kiest.

4. Regeldruk

De rechten en verplichtingen uit de uitvoeringsverordeningen werken rechtstreeks door in de Nederlandse rechtsorde. Eventuele daaruit voortvloeiende regeldrukkosten voor het Nederlandse bedrijfsleven tellen niet mee voor de bepaling en berekening voor de regeldruk. Aangezien dit besluit puur omzetting betreft van bestaande verplichtingen uit (rechtstreeks werkende) EU-Verordeningen, is er geen sprake van additionele lasten.

5. Adviezen

5.1 ACM

ACM is gevraagd een uitvoerings- en handhavingstoets uit te voeren over de voorgestelde algemene maatregel van bestuur. De ACM acht het ontwerp-besluit uitvoerbaar en handhaafbaar indien bij de verdere vormgeving voorzieningen worden getroffen om de door ACM gesignaleerde (potentiële) uitvoerings- en handhavingproblemen te voorkomen. ACM merkt op dat in het ontwerp-besluit geen expliciete verplichting voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, de interconnector-beheerder of de benoemde elektriciteitsmarktbeheerders is opgenomen om te handelen overeenkomstig de door ACM goedgekeurde of vastgestelde voorwaarden of methoden en verzoekt om deze verplichting expliciet op te nemen. Deze opmerking is niet overgenomen omdat ACM een bestuurlijke boete kan opleggen bij overtreding van het bepaalde bij krachtens artikel 39 van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 35a van de Gaswet. Een zogenaamd «dubbel slot» is niet nodig en leidt tevens tot de vraag of dergelijke bepalingen voor andere besluiten en regelingen vereist zouden zijn. Naar aanleiding van de opmerking van ACM over de transponeringstabellen zijn de artikelen 3 en 5 aan deze tabellen toegevoegd.

5.2 ATR

Het ontwerpbesluit is voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR). ATR heeft het dossier per e-mail van 14 mei 2018 ambtelijk afgehandeld omdat zij geen gevolgen zag voor de regeldruk. Er is dan ook geen formeel advies verstrekt.

6. Consultatie

Het ontwerp van dit besluit is geconsulteerd via de website www.internetconsultatie.nl. In de periode van 3 mei 2018 tot en met 24 mei 2018 konden via deze website reacties worden ingediend. Er is één reactie binnengekomen.

Gasunie Transport Services (hierna: GTS) heeft in haar reactie twee zorgpunten geuit. Haar eerste zorgpunt betreft de noodzaak tot het introduceren van de bevoegdheden in de amvb voor de gasector. Haar tweede zorgpunt ziet op de in haar ogen ruime formulering van de bevoegdheden. Ten aanzien van het eerste punt geeft GTS aan dat waar zij de nut en noodzaak van de amvb ziet voor de elektriciteitssector wel ziet, zij deze voor de elektriciteitssector aangevoerde redenen niet van toepassing acht op de gasector. GTS vindt dat er tot op heden geen tekortkoming in de beslissingsbevoegdheid van de ACM betreffende de Europese uitvoeringsverordeningen is vast te stellen. Zij is van mening dat de in de nota van toelichting dan ook juist wordt vermeld dat de tot op heden vastgestelde uitvoeringsverordeningen geen vaststelling- of goedkeuringsbevoegdheden van voorstellen of methoden voorschrijven. GTS verwacht geen andere uitvoeringsverordeningen meer.

GTS geeft aan dat waar de Minister van Economische Zaken en Klimaat meent dat de artikelen 4 en 5 wel noodzakelijk zijn, zij van oordeel is dat de bevoegdheden daarin ruim geformuleerd zijn omdat de keuze voor het te volgen proces volledig aan de ACM wordt gelaten. Dit in tegenstelling tot de geclausuleerde bevoegdheid die de ACM heeft onder het codewijzigingstraject van artikel 12f van de Gaswet. GTS stelt voor artikel 4 zo te wijzigen, dat ACM alleen gebruik kan maken van deze bevoegdheid in die gevallen waarin haar bevoegdheden onder artikel 1a, zesde lid, en artikel 12f van de Gaswet daartoe niet geschikt zijn.

Tenslotte vraagt GTS zich af hoe artikelen 3 en 5 zich verhouden tot artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet nu dit artikel de ACM reeds de mogelijkheid biedt om besluiten te nemen die zijn voorgeschreven door een uitvoeringsverordening, anders dan op voorstel van de landelijk netbeheerder van het gastransportnet. Zij wijst erop dat het huidige ontwerpbesluit van ACM ter uitvoering van NC TAR, ook is gebaseerd op artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet.

In reactie kan het volgende worden opgemerkt. Zoals onder paragraaf 2 van deze toelichting is vermeld, is er wel degelijk een noodzaak voor de bevoegdheden zoals opgenomen in het besluit. Gezien de reactie van GTS is de motivering op een aantal punten aangevuld. Hieruit blijkt dat gelet op (deels) conflicterende procedurele en materiële kaders, ook bij toepassing van artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet, er vanuit het oogpunt van rechtszekerheid een noodzaak voor een separate bevoegdheidsgrondslag in de Gaswet bestaat.

Ten aanzien van het tweede punt van GTS geldt het volgende. In het geval van de tot op heden vastgestelde uitvoeringsverordeningen, heeft de ACM in diverse uitvoeringsverordeningen op het terrein van de werking van de elektriciteitsmarkt (en nog niet op het terrein van gasmarkt) de bevoegdheid de (onder meer) door netbeheerders

ingediende voorstellen en methoden goed te keuren. Echter, door de enkele verwijzing naar artikel 37 van richtlijn 2009/72 is de ACM gehouden in alle gevallen het nationale codewijzigingsproces te volgen, hetgeen niet in alle gevallen geschikt is (zie paragraaf 2 van de toelichting). Het voorstel van GTS om in artikel 4 op te nemen dat de ACM enkel zelfstandig de ingediende voorwaarden of methoden vaststelt als het codewijzigingstraject daartoe niet geschikt is, doet (nog afgezien van het feit dat de voorgestelde term «geschikter» kan leiden tot rechtsonzekerheid) geen recht aan de rechtstreeks uit de huidige (en mogelijk toekomstige) uitvoeringsverordeningen ontleende zelfstandige goedkeuringsbevoegdheid voor de ACM.

Ten aanzien van de vraag van GTS hoe de artikelen 3 en 5 zich verhouden tot het initiatiefrecht van de ACM uit de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet tot het starten van een codewijzigingstraject, wordt opgemerkt dat deze artikelen het genoemde initiatiefrecht niet in de weg staan. Voor wat betreft het argument van GTS dat de ACM in het kader van de huidige besluitvorming ten behoeve van NC TAR heeft gekozen voor het codewijzigingstraject dat artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet biedt, geldt dat de ACM momenteel geen andere wettelijke bevoegdheidsgrondslag heeft.

7. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het is geplaatst. Omdat met dit besluit Europese verordeningen ten uitvoer worden gelegd wordt afgeweken van inwerkingtreding op het eerstvolgende vaste verandermoment.

II Artikelsgewijs

Artikel 1

In het besluit komt meerdere malen een verwijzing voor naar Europese richtlijnen en verordeningen. Voor de leesbaarheid van het besluit worden in artikel 1 verkorte benamingen opgenomen, zodat in de overige artikelen kan worden volstaan met gebruik van die benamingen in plaats van de gehele naam van betreffende richtlijnen en verordeningen.

Artikel 2 en 4

Het is ongewenst dat een netbeheerder of een interconnector-beheerder zijn voorwaarden of methoden hanteert zonder dat de ACM deze heeft goedgekeurd. Om deze reden wordt in het eerste lid expliciet bepaald dat de voorwaarden of methoden ter goedkeuring moeten worden voorgelegd.

In artikel 2 is expliciet opgenomen dat dit ook geldt voor voorstellen van de (in Nederland) benoemde elektriciteitsmarktbeheerders.

Verder is in het tweede lid bepaald dat het aan de ACM is om te kiezen of zij deze voorwaarden of methoden zelfstandig goedkeurt of dat een voorstel wordt behandeld via de codewijzigingsprocedure op grond van artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998 danwel artikel 12f van de Gaswet. In het algemene deel van deze nota van toelichting is aangegeven hoe deze keuzemogelijkheid haar toepassing krijgt in de praktijk.

Conform het derde lid heeft de ACM de bevoegdheid om een netbeheerder, interconnector-beheerder of benoemde elektriciteitsmarktbeheerder op te dragen de op grond van het eerste lid ingediende voorstellen voor voorwaarden of methoden te wijzigen indien deze in

strijd zijn met de aangeduide Europese richtlijnen en verordeningen of met de Elektriciteitswet 1998 danwel de Gaswet.

Artikel 3 en 5

Ten aanzien van methoden en voorwaarden van netbeheerders zijn de nationale codeprocedures van toepassing voor de onderwerpen die in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn genoemd. Indien het andere onderwerpen betreft, voorziet dit besluit in de (aanvullende) bevoegdheid voor ACM om deze methoden en voorwaarden vast te kunnen stellen. Deze nieuwe bevoegdheid laat de zelfstandige bevoegdheid van ACM op grond van artikel 32, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet, op eigen initiatief de nationale codes te kunnen wijzigen onverlet. In de artikelen 3 en 5 van het besluit wordt de relatie met dit initiatiefrecht expliciet gemaakt.

Artikel 6

Het besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het is geplaatst, omdat met dit besluit Europese verordeningen ten uitvoer worden gelegd. Hiermee kan de ACM direct gebruik maken van de nieuwe bevoegdheden om voorwaarden en methoden goed te keuren of vast stellen.

III Transponeringstabellen

1. Richtlijn nr. 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling: Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 37	Artikel is reeds geïmplementeerd; door verwijzing naar dit artikel in diverse uitvoeringsverordeningen vindt aanvullende implementatie plaats in artikel 2 en 3		

2. Verordening 2017/2195 van de Commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancing (Pb EU 2017 L 312)

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling: Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Artikelen	4, eerste lid 5, eerste lid 6, eerste lid		
Overige artikelen	Behoeven geen implementatie		

3. Verordening 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet (Pb EU 2017 L 312)

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling: Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel	4, tweede lid 36, tweede lid 39, eerste lid		
Overige artikelen	Behoeven geen implementatie		

4. Richtlijn nr. 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG (Pb EU 2009, L 211)

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling: Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 41	Artikel is reeds geïmplementeerd; door verwijzing naar dit artikel in diverse uitvoeringsverordeningen vindt aanvullende implementatie plaats in artikel 4 en 5		

5. Verordening 2017/460 van de Commissie van 16 maart 2017 tot vaststelling van een netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas (Pb EU 2017 L 72)

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling: Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel	17, derde lid 27, vierde lid 28, eerste lid 32, onder c 33, derde lid		
Overige artikelen	Behoeven geen implementatie		

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes